

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 27. června 2013 v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Blanky Kozelkové a soudců JUDr. Karla Šemíka a JUDr. Vladimíra Krále **odvolání státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství v Hradci Králové proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28.2.2013 č.j. 4 T 2/2012-576 a rozhodl takto:**

Podle § 258 odst.1 písm.b),d),e) tr.ř. se napadený rozsudek **zrušuje** v celém rozsahu.

Podle § 259 odst.3 tr.ř. se **rozhoduje** tak, že

obžalovaná

████████████████████

nar. ██████ v ██████, bytem ██████

je vinna

že v době od počátku ██████ 2010 do ██████ 2010 jako ██████ nezletilého ██████ nar. ██████ kterého měla ve své péči a výchově, ve snaze utišit dlouhodobě a opakovaně plačícího ██████ nejméně ve dvou případech s ním intenzivně, silou střední až velkou, třásla, a to prudkým, věku nepřiměřeně silným třesením, jež nepatří mezi obvyklé a přiměřené způsoby péče o kojence, čímž mu způsobila mimořádně vystupňované, opakované a déletrvající fyzické i psychické útrapy, a dále dne ██████ 2010 jej nešetrně položila na stůl, takže se udeřil do hlavičky, přičemž v důsledku uvedeného nepřiměřeného třesení nezletilý poškozený ██████ utrpěl zranění spočívající v krvácení pod tvrdou plenu lební nad levou

mozkovou polokoulí staršího data a čerstvé krvácení nad oběma mozkovými polokoulemi s ložisky ischemie v levé mozkové polokouli a krvácení do sítnic obou očí a do sklivce vlevo, kdy tato zranění odpovídají tzv. Shaken Baby Syndromu, což znamená intenzivní třesení dítěte s prudkými pohyby jeho nefixované hlavy a krku, čímž došlo k přetržení přemostujících cév v mozkových obalech a krvácení do prostoru pod tvrdou plenu lební a tím k poškození důležitých orgánů - mozku a mozkových plen, a tato zranění si vyžádala akutní lékařskou péči a hospitalizaci ve fakultní nemocnici v [redacted] od [redacted] do [redacted] 2010,

tedy

- jednak jinému úmyslně způsobila těžkou újmu na zdraví a čin spáchala na dítěti mladším patnácti let
- jednak týrala osobu, která byla v její péči a výchově a spáchala tento čin zvláště trýznivým způsobem

čímž spáchala

zločin těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst.1, odst.2 písm.c) tr.zákoníku a zločin týrání svěřené osoby podle § 198 odst.1, odst.2 písm.a) tr.zákoníku

a odsuzuje se za to

podle § 145 odst.2, § 43 odst.1 a § 58 odst.1 tr.zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody na **dva a půl (2 a ½) roku**, jehož výkon se podle § 81 odst.1, § 84 a § 85 odst.1 tr.zákoníku podmíněně odkládá na **zkušební dobu tři let**, po níž se současně nad obžalovanou stanoví **dohled**.

Podle § 85 odst.2 tr.zákoníku se obžalované ukládá povinnost, aby se v rámci dohledu podrobila vhodnému programu sociálního výcviku a převýchovy.

Podle § 229 odst.1 tr.ř. se poškozená Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky, Regionální pobočka Hradec Králové, pobočka pro Královéhradecký a Pardubický kraj, se svým nárokem na náhradu škody odkazuje na řízení ve věcech občanskoprávních.

Odůvodnění:

Napadeným rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové byla obžalovaná [redacted] uznána vinnou zločinem ublížení na zdraví z omluvitelné pohnutky podle § 146a odst.3, odst.4 písm.c) tr.zákoníku a byla za to odsouzena podle § 146a odst.4 tr.zák. k trestu odnětí svobody na jeden rok, jehož výkon byl podle § 84 tr.zákoníku za použití § 81 odst.1 tr.zákoníku a § 85 odst.1 tr.zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu tři let, po níž byl nad ní vysloven dohled. Dále byla v rámci dohledu obžalované podle § 85 odst.2 tr.zákoníku uložena povinnost podrobit se vhodnému programu sociálního výcviku a převýchovy tak, jak bude stanoven příslušným probačním úředníkem.

Tímto rozsudkem bylo rovněž rozhodnuto o uplatněném nároku na náhradu škody ze strany poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky, Regionální pobočky Hradec Králové, pobočky pro Královéhradecký a Pardubický

kraj, a to tak, že poškozená pojišťovna byla podle § 229 odst.1 tr.ř. odkázána s tímto nárokem na řízení ve věcech občanskoprávních.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonné lhůtě v neprospěch obžalované [redacted] státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství v Hradci Králové odvolání, kterým napadla jeho výroky o vině a trestu. Odůvodnila ho tím, že nesouhlasí s právní kvalifikací jednání obžalované, které bylo prokázáno na podkladě správného hodnocení provedených důkazů, zejména se závěrem, že se ho obžalovaná dopustila v silném rozrušení z péče o dlouhodobě a opakovaně plačícího novorozeného [redacted] a konečně s výměrou uloženého trestu odnětí svobody. Poukázala na to, že ze strany obžaloby bylo po provedeném dokazování v hlavním líčení navrženo uznat obžalovanou vinnou trestnými činy týrání svěřené osoby dle § 198 odst.1,2 písm.a) tr.zákoníku v souběhu s těžkým ublížením na zdraví dle § 145 odst.1,2 písm.c) tr.zákoníku. Podle jejího názoru je otázkou právní, zda uvedené prokázané jednání obžalované, které není soustavné, ani delší dobu trvající, lze posoudit jako týrání ve smyslu trestního zákoníku. Podle jejího názoru kojence, který nedokáže vyjádřit své potřeby v zásadě jinak než pláčem, lze týrat i tím, že mu nejsou splněny jeho základní potřeby a jeho pláč je naopak paradoxně násilně tlumen. Poukázala na to, že závěry znaleckého posudku z odvětví dětské psychiatrie bylo prokázáno, že nezletilý poškozený prožíval v důsledku jednání své [redacted] újmu tělesnou i psychickou, která spočívala v déle trvajícím prožitku násilí, pokud s ním [redacted] silně třásla při nefixované hlavičce, event. došlo k úderu hlavičky dítěte o tvrdou podložku či do hlavičky, což nalézací soud zahrnul do skutkových závěrů tvrzením, že obžalovaná [redacted] způsobila fyzické i psychické útrapy. Vyslovila domněnku, že za této situace závěr Krajského soudu, že uvedené jednání nelze posoudit jako týrání, je nesprávný a odporuje definici týrání, jinak soudem akceptované. Poukázala na to, že nezletilý poškozený byl na stupni svého psychomotorického vývoje schopen vnímat jednání obžalované a toto také značně nelibě vnímal a nesl, jak uvedla znalkyně [redacted] ale i případně znalec [redacted] který obžalovanou provozovaný způsob zacházení s dítětem považuje ze soudně lékařského hlediska za mimořádně vystupňované, déle trvající fyzické a psychické útrapy. Proto bylo obžalobou dovozeno, že jednání obžalované bylo současně spácháno trýznivým způsobem, což bylo prokázáno oběma znaleckými posudky. Podle jejího názoru nejsou správné ani úvahy Krajského soudu, že nebyla naplněna subjektivní stránka trestného činu týrání ve smyslu § 198 tr.zákoníku, neboť srozumění ve formě eventuálního úmyslu ve smyslu § 15 odst.1 písm.b), odst.2 tr.zákoníku je podle ní nutno dovodit. Dále namítla, že Krajský soud bez dostatečných důkazů dospěl k závěru, že obžalovaná se jednáním vůči [redacted] dopustila v silném rozrušení z péče o dlouhodobě opakovaně plačícího novorozeného [redacted]. Podle jejího názoru bez výpovědi obžalované nelze takový závěr učinit. Poukázala na to, že obžalovaná spáchání stíhaného jednání po zahájení trestního stíhání nedoznala a tedy ani nepopsala případné okolnosti, za kterých se synem věku nepřiměřeným a zakázaným způsobem nakládala. Přítomna tomu nebyla ani žádná jiná osoba. Podle ní jednání obžalované, znalci případně označené jako afektivní a zkratkové, v žádném případě nelze zaměňovat za silné rozrušení pachatele, jak má na mysli § 146a tr.zákoníku. Podotkla, že skutečnost, zda v případě nezletilého poškozeného šlo o mimořádně plačtivé dítě či o situaci, kdy měl dlouhodobě a opakovaně plakat, nebyla prokázána žádným z provedených důkazů. Poukázala na to, že svědkyně [redacted] [redacted] lékařka uvedla, že podle zdravotní dokumentace s obžalovanou řešila plynatost dítěte až

2010. Skutečnost, že se mělo jednat o plačící dítě, uvedly ve své výpovědi pouze okrajově svědkyně a které však neuvedly skutečnosti týkající se duševního rozpoložení obžalované, aby bylo možno posoudit, že šlo o jednání v silném rozrušení, ze strachu, v silném úleku, zmatku nebo z jiného omluvitelného hnutí mysli. Podotkla rovněž, že obžalovaná žila se svým v rodinném domě se svou primární rodinou, v žádném případě nešlo o osamocenou která by byla bez pomoci své rodiny. Jakékoli psychické problémy obžalované v důsledku péče o dítě nezaznamenala lékařka ani žádná osoba z okolí obžalované, kterou se podarilo vyslechnout. Naopak z výpovědi zdravotnického personálu po hospitalizaci obžalované se v nemocnici v vyplývá citově značně chladné jednání vůči a to bez ohledu na to, zda dítě plakalo či nikoliv. Poukázala na to, že obžalovaná bezpečně věděla, že prokázaným způsobem se svým novorozencem zacházet nesmí, jinak mu hrozí poškození jeho zdraví. Přesto se takto opakovaně chovala. Není podstatné, že tak jednala primárně ve snaze utišit pláč dítěte. V zásadě mu záměrně způsobila bolest a úlek, ve kterém dítě přestalo brečet. Nelze podle ní s určitostí říci, kolikrát tento „utišující“ mechanismus obžalovaná vůči dítěti užila, nicméně lze podle ní předpokládat, že své jednání stupňovala, a že posléze v důsledku střední až velké intenzity třesení došlo u k nitrolebnímu krvácení, k tomu, že zvracel, upadal do bezvědomí, atd. Po prvním úderu obžalovaná nic lékařům nesdělila, dítě nepropívalo, zvracelo-dokonce do oblouku, a přesto obžalovaná se k němu opětovně minimálně jednou zachovala stejným způsobem- intenzivně s ním třásla. Poté, co dítě upadlo do bezvědomí a bylo v ohrožení života, obžalovaná opět lékařům nesdělila v zájmu pomoci dítěti, jak s dítětem zacházela, toto záměrně tajila, nepochybně vědoma si nesprávnosti svého počínání a jednala tak v úmyslu nepřímém ve smyslu smíření se pachatele s tím, že způsobem uvedeným v trestním zákoně může porušit nebo ohrozit zájem chráněný trestním zákonem, tedy věděla, že uvedeným způsobem zacházení se může dojít k vážnému poškození jeho zdraví. Vzhledem k tomu považuje za odůvodněnou právní kvalifikaci jednání obžalované podle § 198 odst.1,2 písm.a) tr.zákoníku v souběhu s § 145 odst.1,2 písm.c) tr.zákoníku. Při této právní kvalifikaci pak podle ní uložený trest neodpovídá trestovým kritériím a hlediskům a jeví se jako nepřiměřeně mírný.

Navrhla proto, aby Vrchní soud v Praze podle § 258 odst.1 písm.c),d),e) tr.ř. napadený rozsudek zrušil a sám podle § 259 odst.3 tr.ř. obžalovanou uznal vinnou při úpravě skutkových závěrů shora uvedenými zločiny týrání svěřené osoby podle § 198 odst.1,2 písm.a) tr.zákoníku v souběhu se zvláště závažným zločinem těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst.1,2 písm.c) tr.zákoníku. a uložil jí při zohlednění, že obžalovaná další péčí o svého po činu až do doby rozhodování soudu prokázala, že její jednání vyplynulo z nezkušenosti, že si z něho vzala ponaučení, resp. se upřímně zalekla následku, který způsobila a že se již podobně nevhodného jednání nedopustí, takže uvedené jednání, přestože je mimořádně závažné, není třeba trestat nepodmíněným trestem odnětí svobody, kdy je i v zájmu dítěte, aby byl se svou která se o něho v současné době vzorně stará. Je však podle jejího názoru třeba, aby u obžalované byl stanoven odborný dohled probačního úředníka. Navrhla proto, aby byl obžalované uložen úhrnný trest odnětí svobody pod dolní hranicí trestní sazby § 145 odst.2 tr.zákoníku s podmíněným odkladem na zkušební dobu v trvání pěti let za současného vyslovení dohledu nad obžalovanou. Uvedla rovněž, že podle § 228 odst.1 tr.ř. jsou zákonné podmínky pro to, aby obžalované byla uložena povinnost nahradit poškozené

Všeobecné zdravotní pojišťovně požadovanou částku, jako prokazatelné náklady na léčení nezletilého poškozeného.

Obhájce obžalované ve svém **vyjádření** k podanému odvolání státního zastupitelství v Hradci Králové uvedl, že pokud se dotýká otázky, zda se jednalo o mimořádně plačtivé dítě či o situaci, kdy [REDAKCE] měl dlouhodobě opakovaně plakat, odvolání vlastně popírá to, co říká v počátku, tzn. že pochybuje o tom, že se jednalo o mimořádně plačtivé dítě a že se jednalo o dlouhodobě plačící dítě, když toto nebylo podle ní prokázáno žádnou svědeckou výpovědí, ale v zápětí píše, že to, že se mělo skutečně jednat o plačící dítě, uvedly ve své výpovědi zcela okrajově svědkyně [REDAKCE] a [REDAKCE]. Státní zastupitelství v Hradci Králové tak podle něj samo vyvrátilo své tvrzení o tom, že nebyla prokázána skutečnost, že se jednalo o mimořádně plačtivé dítě a z toho důvodu, pak není možné přihlížet ani k tomu, že by pohnutky, které vedly obžalovanou k jednání takovému, jak je zjistil Krajský soud v Hradci Králové, vycházely pouze z afektu a ne z vyčerpání a z dlouhodobé péče o [REDAKCE] který dlouhodobě a intenzivně plakal, měl potíže střevní, zvracel. Nelze podle něj přisvědčit tvrzení státního zastupitelství v Hradci Králové týkajícímu se otázky, zda obžalovaná sdělovala lékařům zdravotní problémy dítěte. Pozastavil se nad tvrzením uvedeným v odvolání, že obžalovaná údajně toto nesdělovala lékařům a tajila před nimi otázku toho, že dítě po prvním ataku, tzn. zatřesení, tajila jeho bezvědomí. To není pravda, neboť obžalovaná sama pokaždé oznámila pediatrovi jakýkoliv projev nemoci, tzn. ať už to bylo zvracení, popřípadě křeče, ale pokaždé, když přišla k lékaři, tak samozřejmě dítě už tyto příznaky nemělo, lékař už musel konstatovat pouze okolnost, že dítě je po křečích a v danou chvíli dítěte již křeče nemělo ani nezvracelo. Pokud se týká apnoických pauz, popř. bezvědomí, tak pokaždé, když se toto stalo, tak obžalovaná bez jakéhokoliv prodlení zavolala záchrannou službu a pokaždé byla s dítětem v Oblastní nemocnici v [REDAKCE]. Takže není pravda, že by cokoliv, co se týkalo zdravotního stavu dítěte, zatajovala a ani neměla proč, protože měla strach o dítě, kdy apnoické pauzy byly opakovaně vyvolané tím, že dítě se dostalo do afektu a přestalo dýchat, protože křičelo a v tu chvíli obžalovaná jediné co mohla udělat je, že vzala dítě na ruku, položila si je přes levou ruku a pravou rukou poplácala dítě po zádech, aby vůbec chytlo dech. Z tohoto důvodu není možné dovozovat vůbec otázku zavinění podle § 15 odst. 2 tr. zákoníku, jak to činí státní zastupitelství ve svém odvolání. Odkázal rovněž na svou závěrečnou řeč, která je založena ve spise, hlavně na čl. 8, kde poukazuje na skutečnosti, které vycházejí ze spisového materiálu a které neustále zavadávají příčiny k tomu, že asi veškeré otázky, které se týkají vzniku a popisu hematomu v mozku [REDAKCE] že nejsou asi úplně pravdivé, neboť vlastně docházelo k špatnému dočítání vzorků a nálezů, kdy hemosiderin v mozkových polokoulích má určitou gradaci a v případě [REDAKCE] dospěl tým z radiologie Všeobecné nemocnice v [REDAKCE] k názoru, že klidně mohly ty úplně první hemosiderické skvrny vzniknout v době těhotenství, popř. krátce po porodu, protože tam se jedná o znaky, které ukazují na to, že to krvácení mohlo být měsíce nebo i roky staré. K otázce náhrady škody vyslovil souhlas s opatrovníkem [REDAKCE] z OSPOD z [REDAKCE] s tím, že bude-li skutečně uložena obžalované náhrada škody, tak vzhledem k tomu, že má plat asi 11.000,- Kč čistého v [REDAKCE] tak se jí výrazně zhorší podmínky na zajištění dítěte, kdy i když bydlí s [REDAKCE] a [REDAKCE] tak více či méně si domácnost vede sama a odděleně, takže by to asi musela řešit nějakou změnou pracovního místa, ale pro ženu s jejím vzděláním a možností v místě bydliště, by to bylo velmi složité. Nechal proto soudu na zvážení, jakým způsobem rozhodne.

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal z podnětu odvolání podaného v neprospěch obžalované podle § 254 odst.1 tr.ř. zákonnost a odůvodněnost výroků, proti nimž odvolání bylo podáno, i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad, a dospěl k následujícím závěrům:

V řízení, které předcházelo částím rozsudku napadeným odvoláním státní zástupkyně, nezjistil odvolací soud žádné vady, které by mohly mít vliv na správnost rozhodnutí. Bylo dodrženo právo obžalované na obhajobu, jakož i příslušná ustanovení trestního řádu, která mají zabezpečit náležité objasnění věci. Krajský soud provedl v hlavním líčení všechny potřebné a dostupné důkazy tak, aby mohl být zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

Na podkladě náležitého hodnocení provedených důkazů Krajský soud zcela opodstatněně dospěl k závěru, že bylo prokázáno, že to byla obžalovaná, která se dopustila jednání popsáného ve výroku o vině a způsobila tak svému [REDAKCE] tehdy [REDAKCE] dítěti, zjištěná zranění, která z hlediska mechanismu svého vzniku odpovídají tzv. Shaken Baby Syndromu. Oproti obžalobě Krajský soud také důvodně omezil jednání obžalované spočívající v nepřiměřeném třesení [REDAKCE] bez fixace jeho hlavičky na nejméně dva případy a v souvislosti s tím i dobu spáchání činu. Učinil tak zcela opodstatněně s ohledem na skutečnosti vyplývající především z lékařských zpráv dokumentujících zranění [REDAKCE] výpovědi svědka [REDAKCE] oddělení JIP dětské kliniky Fakultní nemocnice [REDAKCE] a zejména pak ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství a výpovědi znalce [REDAKCE] který jej zpracoval, v hlavním líčení. O správnosti závěrů zmíněného znalce neměl odvolací soud, stejně jako Krajský soud, důvodu pochybovat. V tomto směru je možno odkázat na úvahy a závěry Krajského soudu rozvedené v odůvodnění napadeného rozsudku. Zejména z výpovědi zmíněného znalce zcela nepochybně vyplynulo, že zranění, která byla u [REDAKCE] zjištěna, nemohla být způsobena jiným způsobem, než uvedeným intenzivním třesením dítěte s prudkými pohyby jeho nefixované hlavy a krku, při němž hlavička „poletuje“ (se pohybuje) směrem dopředu a dozadu, popř. i do stran. S ohledem na to, že krvácení bylo zjištěno dvojí různého stáří, zmíněné třesení muselo být obžalovanou použito nejméně dvakrát. Shaken Baby Syndrom byl v tomto případě potvrzen především speciálními vyšetřovacími metodami, ale i klinickými příznaky, to je zejména poruchou vědomí [REDAKCE] poruchou spánku, zvracením, což jsou podle znalce průvodní znaky nitrolebního poranění. Tyto příznaky, jak vyplývá z výpovědi samotné obžalované, se u [REDAKCE] vyskytovaly přinejmenším od [REDAKCE] do [REDAKCE], resp. [REDAKCE] 2010, kdy se nakonec u něho vyskytly i křeče, apnoické paury s následnou hypotonií, tedy ochabnutím svalů, což jsou podle zmíněného znalce rovněž charakteristické příznaky nitrolebního krvácení. V tomto směru proto odvolací soud shledal skutková zjištění Krajského soudu zcela odpovídající a tudíž správná.

Správně rovněž Krajský v souladu se závěry zmíněného posudku z odvětví soudního lékařství zjistil, že obžalovaná způsobila prokazaným jednáním spočívajícím v nepřiměřeném třesení s ním s nezafixovanou hlavičkou postupně dvě zranění spočívající v krvácení pod tvrdou plenu lební dvojího různého stáří. Nepřesně však tato zranění ve výroku o vině popsal, neboť uvedl, že poškozený [REDAKCE] utrpěl krvácení pod tvrdou plenu lební staršího data a čerstvé krvácení

nad oběma mozkovými polokoulemi s ložisky ischemie, ačkoliv ze zmíněného znaleckého posudku vyplývá, že zranění spočívalo v krvácení pod tvrdou plenu lební nad levou mozkovou polokoulí staršího data a v čerstvém krvácení nad oběma mozkovými polokoulemi s ložisky ischemie v levé mozkové polokouli. Tuto nepřesnost, která neměla vliv na posouzení povahy a závažnosti způsobené poruchy zdraví, odvolací soud odstranil při svém rozhodnutí. Správně v souladu se závěry zmíněného znaleckého posudku pak Krajský soud zjistil, že zranění poškozeného ■■■■■ spočívalo i v krvácení do sítnic obou očí a do sklivce vlevo.

Správně rovněž Krajský soud dospěl k závěru, že zranění, které obžalovaná způsobila svému ■■■■■ je poškozením důležitého orgánu ve smyslu § 122 odst.1,2 písm.e) tr.zákoníku, tedy těžkou újmou na zdraví. Opodstatněně Krajský soud dovodil, že obžalovaná tuto těžkou újmu způsobila v tzv. nepřímém úmyslu ve smyslu § 15 písm.b) tr.zák. Úvahy, které Krajský soud vedly k tomuto závěru, odvolací soud považuje za správné a plně na ně odkazuje. Správnost těchto závěrů nebyla ostatně ani podaným odvoláním napadena.

Naproti tomu nemohl odvolací soud považovat za správné zjištění Krajského soudu, že se obžalovaná prokázaného jednání dopustila v silném rozrušení z péče o dlouhodobě a opakovaně plačícího novorozence ■■■■■ které pak Krajský soud považoval za omluvitelné hnutí mysli ve smyslu § 146a tr.zákoníku o trestném činu ublížení na zdraví z omluvitelné pohnutky. Námitky odvolání státní zástupkyně směřující proti tomuto závěru Krajského soudu shledal odvolací soud opodstatněně.

Uvedený závěr Krajský soud založil na tom, že nezletilý ■■■■■ i přes ■■■■■ poskytovanou zvýšenou péči silně plakal, měl trpět plynatostí, a tato zvýšená péče obžalovanou vyčerpávala a psychicky zatěžovala, v této situaci se obžalovaná nacházela již delší dobu a do toho navíc v kritické době přišlo onemocnění dítěte, udávaná viróza. Krajský soud dospěl k závěru, že z posudků o duševním stavu obžalované lze uzavřít, že v důsledku předchozí vleklé zátěže a dále v důsledku onemocnění dítěte musela obžalovaná k němu ještě častěji vstávat a zvýšeně o ně pečovat a tak byla zvýšeně unavená a emočně labilní, takže v této vleklé zátěžové situaci nejednala zcela klidně a přiměřeně. Vyšel rovněž z toho, že si tuto situaci obžalovaná sama nevyvolala, ale musela ji řešit a to bohužel v souladu se svými predispozicemi. Na tomto podkladě uzavřel, že obžalovaná v pro ni nelehké životní situaci unavující péče o předčasně narozeného novorozence, navíc v době jeho onemocnění virózou, ve stavu vleklého emočního napětí nesprávně nechala průchod unáhleným a přehnaným reakcím, kdy se ■■■■■ nepřiměřeně třásla, aniž by mu fixovala hlavičku.

Tyto úvahy a závěry Krajského soudu ovšem nemají oporu v provedených důkazech, navíc se přitom Krajský soud nevypořádal odpovídajícím způsobem se skutečnostmi vyplývajícími z provedených důkazů, resp. některým skutečností přisuzoval v dané souvislosti jiný význam, než ve skutečnosti mají.

Jak na to poukazuje státní zástupkyně, obžalovaná spáchání prokázaného jednání nedoznala a z její výpovědi tedy závěr, že jednala v silném rozrušení, nelze učinit. Navíc, pokud se ve své výpovědi jako obviněná zmiňovala o zvýšené plačtivosti ■■■■■ zhruba od druhého měsíce jeho života (do té doby podle ní šlo o bezproblémové dítě), kdy ho měla trápit plynatost, zároveň uváděla, že to „zvládala

normálně, u dítěte že je to přirozené, nebyla psychicky vyčerpaná, v případě potřeby si mohla přes den lehnout“, se [redacted] jí pomáhala její [redacted] někdy i její [redacted] a dále [redacted] a někdy i [redacted]. To se týkalo zejména období do [redacted] 2010, tedy před spácháním prvního prokázaného jednání obžalované. To, že by obžalovaná byla zvýšeně vyčerpaná péčí o [redacted] do [redacted] 2010 nevyplývá ani z výpovědi obžalované v hlavním líčení. Z dalšího v tomto směru použitelného důkazu, tj. výpovědi svědkyně [redacted] ošetřující [redacted] k níž obžalovaná s [redacted] chodila na pravidelné měsíční kontroly, pak vyplynulo, že v období do [redacted] 2010, kdy s obžalovanou poprvé vážněji řešila jeho plynatost, si nevšimla, že by obžalovaná při návštěvách se [redacted] u ní měla nějaké psychické problémy v důsledku péče o [redacted] neříkala, že by se cítila špatně psychicky, že by byla unavená.

Skutečnost, že se obžalovaná jednání dopustila v zátěžové situaci spočívající v péči o dlouhodobě a opakovaně plačícího [redacted] vyplývá pouze ze závěrů znalců z oboru psychiatrie a psychologie, kteří zkoumali její duševní stav. Podle znalců byla u obžalované zjištěna [redacted] a [redacted] osobnost se sklonem k unáhleným a přehnaným reakcím v zátěžových situacích, její osobnostní struktura je [redacted] v zátěži s dispozicemi k napětí, dráždivosti, nervozitě a úzkosti, k afektivní, zkratkovité reaktivitě a za nepravděpodobnější motivaci jednání obžalované znalci označili mechanismus afektivního a zkratkovitého jednání, které nebylo cíleno primárně s úmyslem dítěti způsobit zranění, ale vycházelo ze zátěžové situace pláče či nespavosti dítěte, resp. jednání obžalované se podle nich jeví jako afektivně podmíněné jednání se stupňující se intenzitou podnětů vůči dítěti v emočně vypjaté situaci vleklé zátěže. Na podkladě těchto závěrů sice podle názoru odvolacího soudu lze dovodit, že obžalovaná byla vystavena zátěži, kterou navodil častý a zřejmě i dlouhodobý či intenzivní pláč [redacted] a tím i nutnost zvýšené péče o [redacted] s nímž si nevěděla rady, význam této okolnosti ovšem nelze ve prospěch obžalované přeceňovat.

Silné rozrušení z omluvitelného hnutí mysli ve smyslu § 146a tr.zákoníku musí navazovat, tj. být reakcí, na podněty mimořádné intenzity a závažnosti, přitom musí jít i o lidsky pochopitelnou (omluvitelnou) reakci pachatele, která dovoluje na jeho počínání hledět s určitou shovívavostí. Především z výpovědi samotné obžalované, jak na ni bylo poukazováno, nevyplývá, že do [redacted] 2010 by situace s pláčem a péčí o [redacted] který měl podle jejího tvrzení problémy s plynatostí, byla tak mimořádně náročná, aby ji bylo možno považovat za podnět mimořádné intenzity a závažnosti a reakce obžalované na tyto podněty v podobě prudkého nepřiměřeného třesení se [redacted] mohla být považována za jednání učiněné v silném rozrušení z omluvitelného hnutí mysli ve smyslu § 146a odst.3 tr.zákoníku, jak dovodil Krajský soud. Prokázané jednání obžalované jako reakce na pláč [redacted] by i častý a intenzivní, je natolik neadekvátní situaci, jak ji sama obžalovaná popsala, že odvolací soud dospěl k závěru, že je vyloučeno považovat její jednání, které bylo příčinou prvního zjištěného krváčení za jednání v omluvitelném hnutí mysli, jak dovodil Krajský soud. V souladu se závěry zmíněných znalců lze pouze dovodit, že se obžalovaná v této rozhodné době nacházela ve stavu prostého afektu, který byl projevem jejích osobnostních vlastností, tj. jejího sklonu v zátěžových situacích k afektivní, zkratkové reaktivitě. Ostatně Krajský soud sám si ve svých závěrech protičil, pokud na jedné straně konstatoval, že konání obžalované samozřejmě nelze schvalovat ani omlouvat, a přitom dovodil, že hnutí její mysli v okamžiku páchaní dotčené trestné

činnosti bylo omluvitelným hnutím myslí, neboť [REDAKCE] nechtěla primárně ublížit, ale utiшит jej.

Jak již bylo uvedeno, omluvitelné hnutí myslí by mělo navazovat na podněty mimořádné intenzity a závažnosti, neboť musí vyvolat silné rozrušení. Za takový podnět ovšem nelze považovat projev [REDAKCE] dítěte v podobě pláče jakkoliv častého a intenzivního, které obžalovaná sama svým jednáním vyvolala. Pokud Krajský soud takový závěr, že obžalovaná si situaci, v níž jednala, sama nevyvolala, učinil, jde o závěr, který není namístě.

Nelze totiž pominout, že prokázána (s ohledem na zjištěná dvě krvácení pod tvrdou plenu lební [REDAKCE] různého stáří) byla nejméně dvě jednání obžalované spočívající v nepřiměřeném třesení se [REDAKCE] s nezafixovanou hlavičkou, tedy dva takové útoky, kdy prvního se musela obžalovaná dopustit nejpozději dne [REDAKCE] 2010, a druhého nejpozději dne [REDAKCE] 2010. Z výpovědi obžalované a závěrů a výpovědi znalce [REDAKCE] lze dovést, že po prvním projevu příznaků krvácení u [REDAKCE] dne [REDAKCE] 2010 tyto příznaky, resp. průvodní znaky nitrolebního krvácení způsobeného jednáním obžalované přetrvávaly a projevovaly se zejména jeho zvýšenou plačtivostí, nespavostí, resp. poruchami spánku, a častým zvracením. Sám Krajský soud na jiném místě a to souvislosti s posuzováním otázky zavinění obžalované ve vztahu ke způsobené těžké újmě na zdraví, poukázal na to, že po časově prvním ataku obžalovaná ošetřujícím lékařům nic nesdělila, ač dítě pak neprosplvalo, zvracelo i do oblouku, upadalo do bezvědomí, někdy i špatně dýchalo, a to podle jeho názoru proto, že si nepochybně byla vědoma nesprávnosti svého počínání. Pochybil však, pokud tuto zcela opodstatněnou úvahu neměl na zřeteli i v dané souvislosti a v rozporu s ní vyšel z toho, že dítě trpělo navíc virózou, ačkoliv ze závěrů znalce [REDAKCE] je zřejmé, že závěr tehdy [REDAKCE] ošetřujících lékařů o zmíněné viróze byl učiněn bez znalosti skutečných příčin jeho zdravotních problémů. Obžalovanou způsobené první krvácení a všechny příznaky s tím spojené [REDAKCE] nepochybně musel velmi nelibě nést, což pochopitelně dával najevo mimo jiné i svým pláčem. Pokud za dané situace obžalovaná opětovně nepřiměřeně s [REDAKCE] trásla, nelze v žádném případě její jednání, byť by jednala i v silném rozrušení, považovat za jednání v omluvitelném hnutí myslí, neboť jednala v situaci, kterou sama vyvolala.

Z uvedených důvodů nemohl odvolací soud považovat za správnou ani právní kvalifikaci prokazaného jednání obžalované Krajským soudem jako privilegovaného zločinu ublížení na zdraví ve smyslu § 146a odst.3 tr.zákoníku.

Odvolací soud dospěl dále k závěru, že Krajský soud pochybil i v tom, že v prokazaném jednání obžalované neshledal znaky trestného činu týrání svěřené osoby podle § 198 odst.1 tr.zákoníku. I v tomto směru shledal odvolací soud námitky odvolání státní zástupkyně důvodné.

Při zmíněném závěru Krajský soud vyšel z toho, že tři ataky obžalované, které vzal za prokazané, byly sice nešetné, ale nenaplnují podle jeho názoru znaky týrání. Podle názoru Krajského soudu nebyla ani naplněna subjektivní stránka tohoto trestného činu s tím, že konání obžalované nebyla primárně vedena snahou dítěti ublížit, zle s ním nakládat, ale že v situaci vleklé psychické zátěže se mu snažila pomoci a utiшит jeho pláč, nechtěla se tedy k němu chovat zle či krutě a její motivace

byla vedena v zásadě mateřským citem ██████████ zklidnit, takže chybí úmysl (záměr) pro ono zlé nakládání, které je imanentní pojmu týrání, resp. chybí představa obžalované, že by její konání vůči ██████████ mohlo být kruté či bezohledné.

Tyto úvahy a závěry neshledal odvolací soud odpovídající zjištěným skutečnostem a tudíž správné. Vadou je, že Krajský soud v tomto směru zcela pominul hodnotit závěry již zmiňovaného znalce z oboru soudního lékařství ██████████ obsažené v jeho znaleckém, posudku a dále rozvedené při jeho výslechu v hlavním líčení.

Podle zmíněného znalce charakter utrpěných zranění, charakter příznaků, kterými se projevila, i jejich časový průběh, svědčí ze soudně lékařského hlediska i obecně medicinského hlediska pro mechanismus vzniku prudkým třesením dítětem při nefixované hlavičce, tedy pro syndrom třeseného dítěte. Vzhledem k tomu, že se jedná o mechanismus prudkého, věku dítěte nepřiměřeného silného třesení, které nepatří mezi obvyklé a přiměřené způsoby péče o kojence tohoto věku, lze podle něj považovat tento způsob zacházení s dítětem ze soudně lékařského hlediska za **mimořádně vystupňované, opakované, déletrvajících fyzické a psychické útrapy**. V hlavním líčení pak znalec vysvětlil, že vzhledem k tomu, že bylo zjištěno krvácení různého stáří, tedy jednalo se nejméně o dva inzulty a protože již při prvním inzultu vzniklo jakési poranění, obdobným mechanismem došlo ke stupňování toho póurazového poškození nitrolebního i nitroočního. Vysvětlil rovněž, že toto nestandardní zacházení, snahu o nějaký stimul pro to dítě v okamžiku, kdy má nějaké problémy právě s tím prudkým třesením, mohlo dítě i takového věku jako nezletilý vnímat jako velice nepříjemný, vysloveně fyzicky nepříjemný vjem a stejně tak průvodní znaky nitrolebního poranění, to dítě vnímá zase jako nepříjemné pocity. Tyto závěry znalce Krajský soud pominul, nijak je nehodnotil ve vztahu k předmětné v úvahu přicházející právní kvalifikaci a to přesto, že z odůvodnění rozsudku vyplývá, že v souladu se závěry tohoto znalce uzavřel, že mechanismus prudkého, věku dítěte nepřiměřeně silného třesení rozhodně nepatří mezi obvyklé a přiměřené způsoby péče o kojence daného věku a takovýto způsob zacházení s dítětem lze považovat za vystupňované, opakované a déletrvajících fyzické a psychické útrapy. Vadou navíc je, že toto své správné zjištění vyjádřil v popisu skutku ve výroku o vině neodpovídajícím způsobem tak, že obžalovaná tímto zacházením způsobila nezletilému fyzické i psychické útrapy.

Ze zmíněných závěrů znalce ██████████ je tedy zřejmé, že obžalovaná nepřiměřeným třesením se ██████████ bez zafixování hlavičky mu způsobila bolestivé a mimořádně nepříjemné stavy po stránce fyzické i psychické, a navíc v situaci, kdy syn tyto bolestivé a nepříjemné stavy dával najevo svým pláčem, tlumila jeho pláč dalším stejným násilným jednáním, čímž útrapy ██████████ jen stupňovala.

Vzhledem k tomu, že týráním se rozumí zlé nakládání působením fyzických i psychických útrap, a musí přitom jít o jednání, které týraná osoba pro jeho krutost, bezohlednost nebo bolestivost pociťuje jako těžké příkoří, je zřejmé, že za zjištěných okolností prokázané jednání obžalované tyto vlastnosti mělo a tedy po objektivní stránce vykazuje znaky týrání ve smyslu § 198 odst.1 tr.zákoníku.

Lze souhlasit s Krajským soudem v tom, že nebylo prokázáno, že by obžalovaná byla ve svém počínání primárně vedena snahou dítěti ublížit, zle s ním

nakládat. Tato skutečnost však svědčí pouze pro to, že není na místě závěr, že její jednání bylo vedeno úmyslem přímým. Je třeba však přisvědčit odvolání státní zástupkyně, že je na místě závěr, že obžalovaná jednala v úmyslu nepřímém ve smyslu § 15 písm.b) tr.zákoníku. Nelze totiž pominout, že obžalovaná si musela uvědomovat, že prudkým nepřiměřeným třesením se [REDAKCE] při nezafixované hlavičce, navíc opakovaným, nemůže [REDAKCE] pomoci v jeho problémech, které dával najevo pláčem, ale naopak, že mu tím může jeho problémy jen zhoršit, stejně tak jako si musela uvědomovat, že svým jednáním může [REDAKCE] způsobit těžkou újmu na zdraví, jak dovodil správně i Krajský soud. Počínání obžalované tedy nemohlo být vedeno snahou splnit potřeby [REDAKCE] resp. pomoci mu, jak dovodil Krajský soud, nýbrž je zřejmé, že její jednání bylo vedeno snahou zbavit se pro ni nepříjemného podnětu v podobě pláče [REDAKCE]. Za daných okolností ovšem musela být srozuměna s tím, že její nepřiměřené reakce v podobě prudkého nepřiměřeného třesení se [REDAKCE] jsou vůči němu i s ohledem na jeho věk a bezbrannost kruté a bezohledné a jsou způsobilé vyvolat, či vyvolávají mu jen další útrapy a jsou tedy zlým nakládáním s ním.

Pro uvedené vady výroku o vině týkající se skutkových zjištění a právní kvalifikace jednání obžalované v napadeném rozsudku, odvolací soud zrušil z podnětu podaného odvolání státní zástupkyně napadený rozsudek především v celém výroku o vině a v důsledku toho i ve výrocích, které měly v tomto výroku svůj podklad, tj. ve výroku o trestu a o náhradě škody. Sám pak znovu ve věci rozhodl na podkladě skutkového stavu věci, který byl v napadeném rozsudku v zásadě správně zjištěn, a odvolacím soudem pouze upřesněn tak, aby byl popis skutku v souladu se správnými zjištěními Krajského soudu vyplývajícími z odůvodnění rozsudku a aby v něm nebyly popsány skutečnosti, které nebyly provedenými důkazy prokázány.

Odvolací soud uznal obžalovanou vinnou v jednočinném souběhu spáchanými zločinem těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst.1, odst.2 písm.c) tr.zákoníku a zločinem týrání svěřené osoby podle § 198 odst.1, odst.2 písm.a) tr.zákoníku, neboť podstatou prokazaného jednání obžalované bylo, že jednak jinému úmyslně způsobila těžkou újmu na zdraví a čin spáchala na dítěti mladším patnácti let a jednak týrala osobu, která byla v její péči a výchově a spáchala tento čin zvlášť trýznivým způsobem. Naplnění této okolnosti této okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby ostatně dovodil i Krajský soud, a to zcela opodstatněně, když dospěl k závěru, že se jednání obžalovaná vůči [REDAKCE] dopustila opakovaně, způsobila mu jako [REDAKCE] bolest a úlek i dotčené krvácení a proto z hlediska tohoto následku bylo její jednání vůči [REDAKCE] pro něho spácháno trýznivým způsobem, když nezletilý byl na úrovni svého vývoje schopen její jednání vnímat a také ho nelibě nesl, což dával najevo především pláčem. K tomu je třeba dodat, že jednání obžalované vyvolalo u jejího [REDAKCE] mimořádně vystupňované, opakované, déletrvající fyzické a psychické útrapy, které nepochybně musel subjektivně pociťovat velmi úkorně a velmi citelně musely zasahovat jeho celou osobnost.

Protože odvolací soud znovu rozhodl o vině obžalované, musel znovu rozhodnout i o jejím trestu. Trest obžalované ukládal odvolací soud jako úhrnný podle § 43 odst.1 tr.zákoníku za výše uvedené dva trestné činy. Na trestné činy, jimiž byla obžalovaná uznána vinnou, trestní zákoník v ustanovení § 145 odst.2 stanoví sazbu trestu odnětí svobody na pět až dvanáct let, takže by měl odvolací soud uložit trest

odnětí svobody v rámci této trestní sazby. Dospěl však k závěru, že zejména vzhledem k současným poměrům obžalované lze mít za to, že by použití této trestní sazby bylo pro ni nepřiměřené přísné a že lze dosáhnout její nápravy i trestem kratšího trvání, uloženým pod dolní hranici zákonem stanovené trestní sazby, tedy že jsou plněny podmínky pro mimořádné snížení trestu odnětí svobody podle § 58 odst.1 tr.zákoníku. Odvolací soud nemohl v této souvislosti pominout to, že od spáchání činu uplynula doba delší než dva a půl roku, a z provedených důkazů vyplývá, že po tuto dobu se obžalovaná, byť po určitou dobu pod bezprostředním dohledem, o [REDAKCE] dobře starala, a její současná, již bezprostřední, péče je shledávána bez závad a je zřejmé, že si ke svému [REDAKCE] vytvořila pozitivní vztah a její [REDAKCE] je na ni citově silně vázán.

Při úvaze o výměře trestu odvolací soud ovšem nemohl pominout, že prokázané jednání obžalované bylo velmi závažné se závažnými důsledky, což vyjádřil stanovením výměry trestu odnětí svobody na dva a půl roku, tedy již výrazně nad dolní hranici snížené trestní sazby, která činí jeden rok odnětí svobody.

Řádnou péčí o [REDAKCE] obžalovaná v současné době prokazuje, že si ze svého jednání, jímž byla uznána vinnou a z následků, které tímto jednáním svému [REDAKCE] způsobila, vzala ponaučení a že je dán předpoklad, že se podobného nevhodného zacházení s ním v budoucnu nedopustí. Odvolací soud měl na zřeteli, že není v zájmu obžalované ani jejího [REDAKCE] a koneckonců ani společnosti, aby byly zpřetřhány pozitivní vazby, které se mezi nimi vytvořily tím, že by obžalované byl trest odnětí svobody uložen jako trest nepodmíněný. Naopak je v zájmu dalšího řádného vývoje [REDAKCE] obžalované, aby mu nadále poskytovala potřebnou všestrannou péči a dostatečné citové zázemí. Proto odvolací soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky § 81 odst.1 tr.zákoníku pro podmíněný odklad výkonu uloženého trestu odnětí svobody, když takový postup není vyloučen ani s ohledem na prostředí, v němž obžalovaná žije a pracuje a nevylučují jej ani okolnosti daného případu. Zároveň však dospěl odvolací soud shodně s Krajským soudem k závěru, že je třeba zvýšeně sledovat a kontrolovat obžalovanou v péči o jejího [REDAKCE] a poskytovat jí v tomto směru potřebnou odbornou pomoc, tedy, že je třeba současně vyslovit nad obžalovanou dohled, který vykonává probační úředník. Shodně s Krajským soudem pak odvolací soud jako přiměřenou i s ohledem na dobu, která uplynula od spáchání činu, stanovil i délku zkušební doby podmíněného odsouzení na tři léta a dále uložil stejně jako Krajský soud obžalované povinnost podrobit se v rámci dohledu vhodnému programu sociálního výcviku a převýchovy. Pokud obžalovaná nepovede ve zkušební době podmíněného odsouzení řádný život a nebude se řádně podrobovat dohledu probačního úředníka či plnit uloženou povinnost, může být rozhodnuto, že původně podmíněné odsouzení vykoná.

Stejně jako Krajský soud i odvolací soud rozhodl o nároku poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky na náhradu škody, tj. tak, že ji podle § 229 odst.1 tr.ř. s jejím nárokem odkázal na řízení ve věcech občanskoprávních. Je nepochybné, že byly splněny podmínky pro to, aby obžalované byla povinnost k náhradě škody uložena, ovšem výrok o náhradě škody nebyl napaden odvoláním oprávněné osoby, tj. poškozené zdravotní pojišťovny, takže odvolací soud v tomto směru nemohl rozhodnout výrokem, kterým by rozhodnutí Krajského soudu změnil v neprospěch obžalované.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e n í** řádný opravný prostředek přípustný. **L z e** proti němu podat **d o v o l á n í**. Nejvyšší státní zástupce je může podat pro nesprávnost kteréhokoliv výroku, a to ve prospěch i neprospěch obžalovaného, obžalovaný pro nesprávnost výroku tohoto rozhodnutí, který se ho bezprostředně dotýká. Obžalovaný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce, jinak se takové podání nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni, do dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud. Nutný obsah dovolání vymezuje ust. § 265f tr.ř.

V Praze dne 27. června 2013

Předsedkyně senátu:
JUDr. Blanka Kozelková, v.r.

Za správnost vyhotovení:

